

Made by STRENGNÄS

2022

MADE BY STRENGNÄS — ETT PROGRAMBLAD FÖR STRÄNGNÄS STAD FRÅN STADSFÖRENINGEN MITT STRÄNGNÄS.

DOMKYRKOBERGET
— HISTORIA OCH FRAMTID

STRÄNGNÄSOPERAN GER
ORFEUS AV GLUCK

UPPLEV STRÄNGNÄS
BILCRUISING

För mer info:
www.mittsträngnäs.se/venemang

SOMMARENS DRAMATISERADE
STADSVANDRINGAR

UPPLEV UTBUD, BILDNING, KULTUR
OCH HISTORIA I STRÄNGNÄS

STRÄNGNÄS DOMKYRKA ÄR ÖPPEN
FÖR ALLA, VARJE DAG

VÄLKOMMEN TILL STRÄNGNÄS!

STRÄNGNÄS ÄR EN HISTORISK STAD MED ETT PERFEKT LÄGE MITT I MÄLARDALEN och i Stockholms-regionens omedelbara närhet. Stadsbilden domineras av den vackra domkyrkan och staden är sedan 1100-talet biskopssäte. I dag förenas här kultur, historia och bildning, precis som det gjort under många hundra års tid. De historiskt intressanta byggnaderna runt domkyrkan är väl bevarade, och stadskärnan, domkyrkoberget och hamnen är i dag i högsta grad levande områden som inte bara är vackra utan också viktiga mötesplatser. Här samlas såväl medlemmar i den aktiva stifts- och församlingskyrkan som övriga invånare, turister och gymnasieelever från hela landet.

STRÄNGNÄS OCH ÖARNA I MÄLAREN VAR TIDIGT VIKTIGA MÖTESPLATSER för vikingarna, redan innan kristendomen kom till Sverige. Vid kristendomens intåg i regionen byggdes både ett kloster och en domkyrka i Strängnäs, vilket medförde att staden tidigt blev ett viktigt andligt, kulturellt och administrativt centrum. Vid klostret i Strängnäs fattades beslut om grundandet av Uppsala universitet på 1400-talet. Det var också just i Strängnäs – vid domkyrkan – som Sverige föddes som enad nation år 1523, när Gustav Vasa valdes till kung den 6 juni. Nästa år är det precis 500 år sedan och det kommer då att uppmärksammas stort i kommunen.

DU LÄSER JUST NU 2022 ÅRS PROGRAMBLAD MADE BY STRENGNÄS! Här presenterar vi många av de evenemang och aktiviteter från olika aktörer som väntar under året. Strängnäs stadskärna är i dag vårt "vardagsrum" – vår mötesplats för samvaro och kreativitet. Här möts kultur och historia, modern shopping, restauranger och caféer. Här är nära till allt. Med evenemang och aktiviteter vill vi att våra medborgare ska trivas. Vi vill också locka besökare att upptäcka vår stad som ett attraktivt shoppingcenter. Förutom unika, små butiker finns här ett modernt shoppingutbud med större kedjor, kända varumärken men också lokala hjältar, som kan leverera det speciella inom varor och tjänster – och inte minst lokal och god service inom de flesta områden. Under de senaste åren av pandemi har Strängnäs stad och dess invånare visat prov på stor sammanhållning och lojalitet. Tillsammans har vi stöttat och hjälpt varandra och "vi-känslan" och stoltheten över staden har växt sig allt starkare.

I MITT STRÄNGNÄS SAMVERKAR VI inom näringsliv, kommun och akademi för att utveckla staden. Alla med samma mål: Det ska vara attraktivt att bo, verka och leva i Strängnäs. Ett livfullt och levande centrum med trevliga evenemang året runt fungerar som ett skyltfönster för hela staden – det samlar invånare, attraherar företag och drar besökare, något som både skapar arbetstillfällen och tillväxt. Vi ser fram mot emot möten, samverkan, evenemang och aktiviteter under 2022 och så laddar vi för 500-årsresan 2023 som kommer att uppmärksammas på många sätt i hela vår kommun.

Väl mött i Strängnäs 2022, önskar
Mitt Strängnäs

ETT STORT TACK TILL MITT STRÄNGNÄS BIDRAGSGIVARE

HUVUDSPONSOR

Sparbanksstiftelsen
Rekarne

ÖVRIGA BIDRAGSGIVARE

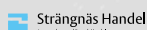
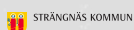

FOTO: ROBERT ANDERSSON | STRÄNGNÄS KOMMUN
BILDBEHANDLING: ADTRAIN AB

INNEHÅLL

Upptäck Strängnäs.

- S. 04–07** Kalendarium
- S. 08** Shopping
- S. 10** Aktiviteter i Strängnäs
- S. 11** Stadsvandringar/Arsenalen
- S. 12–13** Karta
- S. 14–16** Strängnäs besöksmål
- S. 17** Strängnäs domkyrka
- S. 18** Vasaspelet
- S. 19** Operan Orpheus och Eurydike
- S. 20** Bilcusing
- S. 21** Besök Stallarholmen och Åker
- S. 22** Marknader
- S. 23** Besök Mariefred och Gripsholms slott
- S. 24–27** Kvarnen – från då till nu

STADSFÖRENINGEN MITT STRÄNGNÄS

Verksamhetsledare:

Pernilla Eklund, Tel 073–254 61 66.

Webb: www.mittstrangnas.se

Omslagsfoto: Pernilla Eklund, Mitt Strängnäs.

Texter: Mitt Strängnäs (produktion och bearbetning).

Grafisk design: AdTrain AB, www.adtrain.se

Tryck: Arkitektkopia.

Upplaga: 15 000 ex.

Turistinformation och Info Points

Turistinformationen når du året runt via webb, telefon och sociala medier.

WEBB: strangnas.se/turism

TELEFON: 0152–291 00 (kontaktcenter Strängnäs kommun).

E-POST: turism@strangnas.se

SOCIALA MEDIA:

facebook.com/turismstrangnasmariefred
instagram.com/turismstrangnasmariefred

INFO POINTS

Våra Info Points är turistserviceplatser knutna till Strängnäs – Mariefreds turistinformation.

För mer information om platserna för våra Info Points, se: www.strangnas.se/turism

Kalendarium

5 FEBRUARI

LÖRDAGSORGEL:

Organist Torvald Johansson,
Strängnäs.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

12 FEBRUARI

LÖRDAGSORGEL:

Organist Anna Holm,
Stockholm.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

19 FEBRUARI

LÖRDAGSORGEL:

Organist Per-Ove Larsson,
Stockholm.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

20 FEBRUARI

FÖREDRAG AV UNIVERSITETSLEKTOR HENRIK WIDMARK:

Talar om det man ser mest av i
domkyrkan – tegel.
Kl. 16.00 i Strängnäs domkyrka.
Arrangör: Katedralens vänner.

26 FEBRUARI

LÖRDAGSORGEL:

Organist Torvald Johansson,
Strängnäs.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

5 MARS

KONSERT:

Beatlemaniamed Kulturskolan.
Två föreställningar, kl. 14.00 och
16.30 på Thomas Arena Teater.
Arrangör: Strängnäs kulturskola.

5 MARS

LÖRDAGSORGEL:

Organist Maria Säfsten,
Eskilstuna.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

12 MARS

LÖRDAGSORGEL:

Organist Torvald Johansson,
Strängnäs.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

13 MARS

BARNTEATER:

"Hjältinnor" från Arabiska teatern.
Kl. 13.00 på Multeum.
Arrangör: Kulturscen, Strängnäs
kommun.

19 MARS

BARNTEATER:

Den kosmiska havsträdgårdspassagen.
Kl. 11.00 i Paulinska salen.
Arrangör: Strängnäs Riksteaterförening.

19 MARS

LÖRDAGSORGEL:

Organist Katarina Rudéus,
Ösmo.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

20 MARS

FÖREDRAG AV ANTIKVARIEN

GUNNAR NORDANSKOG:

Berättar om smidesarbetena i
domkyrkan.
Kl. 16.00 i Strängnäs domkyrka.
Arrangör: Katedralens vänner.

26 MARS

LÖRDAGSORGEL:

Organist Jonas Lind,
Strängnäs.
Kl. 11.30 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

27 MARS

BARNTEATER:

"Svempas nappar".
Kl. 13.00 på Multeum.
Arrangör: Kulturscen Strängnäs
kommun.

27 MARS

KÖRKONSERT:

Oratoriekören, instrumentalister och
dirigent Torvald Johansson.
Kl. 16.00 i domkyrkan.
Arrangör: Strängnäs domkyrko-
församling med Aspö.

30 MARS

TJEJKVÄLL PÅ STAN.

Kl. 17.00–20.00 i Strängnäs stadskärna.
Arrangör: Strängnäs handlare och
Mitt Strängnäs.

2 APRIL

KOSTNADSFRI BARNFOTOGRAFERING.

Kl. 10.00–15.00 i Galleria Präntaren.
Arrangör: Galleria Präntaren.

2 APRIL

PSALMKONSERT:

Domkyrkans körer, dirigent Jonas Lind.

Kl. 16.00 i domkyrkan.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

2 APRIL

TEATERFÖRESTÄLLNING:

Stjärndamm – David Bowie på svenska.

Kl. 16.00 på Thomas Arena.

Arrangör: Strängnäs Riksteaterförening.

7 APRIL

STRÄNGNÄS GILLES HISTORIEDAG.

Kl. 18.00–20.00 på Multeum.

Arrangör: Strängnäs Gille.

10 APRIL

TEATERFÖRESTÄLLNING:

Världen är en scen – Det bästa av och med 123 Shtunk.

Kl. 16.00 på Thomas Arena.

Arrangör: Strängnäs Riksteaterförening.

12 APRIL

MUSIK I STILLA VECKAN:

Schütz – Johannespassion med Oratoriekören och solister.

Kl. 19.00 i domkyrkan.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

16 APRIL

PÅSKFIRANDE.

Kl. 11.00–15.00 i Galleria Präntaren.

Arrangör: Galleria Präntaren.

22 APRIL

KÖRKONSERT:

Eric Ericsons kammarkör, dirigent Grete Pedersen.

Kl. 19.00 i domkyrkan.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

24 APRIL

VERNISSAGE OCH UTSTÄLLNING:

Så skapar Gud människan – Glaskonst om livet av Ulrik Kvist.

Kl. 12.30 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

30 APRIL

BLÅSMUSIKFEST:

Kulturskolans blåsorkester.

Kl. 15.00 i Thomas Arena.

Arrangör: Strängnäs kulturskola.

30 APRIL

VALBORGSFIRANDE.

Start kl. 18.00 på Visholmen.

Arrangör: Strängnäs Scoutkår.

8 MAJ

TEATERFÖRESTÄLLNING:

Dansa Rennie.

Kl. 16.00 i Kulturhuset Multeum.

Arrangör: Strängnäs Riksteaterförening.

11 MAJ

FÖREDRAG AV PROFESSOR

ANDERS CULLHED:

Dante – Den förste författaren.

Kl. 17.30 – 18.30 i Roggebiblioteket.

Arrangör: Kungliga biblioteket.

15 MAJ

FÖREDRAG AV ARKITEKTEN

TORUN HAMMAR:

Domkyrkans äldsta byggnadshistoria.

Kl. 16.00 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Katedralens vänner.

21 MAJ

VÅRMARKNAD.

Kl. 10.00–15.00 på Gyllenhjelmstorget.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

21 MAJ

KULTUR 22

Arrangör: Strängnäs kommun.

21 MAJ

KÖRKONSERT:

Oratoriekören, organist Maria Säfsten, dirigent Torvald Johansson.

Kl. 16.00 i domkyrkan.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

22 MAJ

BOKSLÄPP:

Strängnäs domkyrka.

Levande katedral – då och nu.

Kl. 12.30 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

25 MAJ

ONSDAGSVANDRING I STADSNÄRA MILJÖ.

Start kl. 10.00 vid Domherren –

Kyrkans Hus. Vandringen genomförs även 1 och 8 juni.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

6 JUNI

KONSERT FRÅN DOMKYRKANS TORN.

Kl. 9.00.

Arrangör: Strängnäs kulturskola och Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

.

6 JUNI

HANTVERKSMARKNAD.

Kl. 11.00–15.00 på Visholmen.

Arrangör: MBC-event.

6 JUNI

KONSERT:

Kulturskolans blåsorkester.

Kl. 12.15 i Ugglanspark.

Arrangör: Strängnäs kommun.

6 JUNI

STRÄNGNÄS KOMMUNS

NATIONALDAGSFIRANDE.

Kl. 13.00 i Ugglans park.

Arrangör: Strängnäs kommun.

6 JUNI

PREMIÄR FÖR KONSERTANTVERSION AV

FRU MARIANNE OCH GUSTAV WASA.

Kl. 19.00 i Månssons trädgård.

Arrangör: Föreningen Vasaspelet.

11 JUNI – 15 JUNI

FAMILJEFÖRESTÄLLNING:

Emil i Lönneberga.

Kl. 18.30 på Grassagården.

Arrangör: Strängnäs kulturskola och Strängnäs Arbis.

14 JUNI

VISNINGAR AV GRASSAGÅRDEN

STARTAR FÖR SÄSONGEN.

Vardagar (14 juni t.o.m 12 augusti).

Kl. 10.00–12.00 och 13.00–16.00.

Lördagar (25 juni t.o.m. 13 augusti).

Kl. 12.00–15.00.

Arrangör: Strängnäs kommun och Strängnäs Gille.

14 JUNI

VISNINGAR AV VÄDERKVARNEN

STARTAR FÖR SÄSONGEN.

Vardagar (14 juni t.o.m 12 augusti).

Kl. 10.00–12.00 och 13.00–16.00.

Lördagar och söndagar

(25 juni t.o.m. 14 augusti).

Kl. 12.00–15.00.

Arrangör: Strängnäs kommun och Strängnäs Gille.

15 JUNI

DOMKYRKANS SOMMARTIDER STARTAR.

Öppet kl. 10.00–18.00.

Guidade visningar kl. 14.00. Visningen utgår i händelse av gudstjänst.

18 JUNI – 22 JUNI

FAMILJEFÖRESTÄLLNING:

Emil i Lönneberga.

Kl. 18.30 på Grassagården.

Arrangör: Strängnäs kulturskola och Strängnäs Arbis.

19 JUNI

VERNISSAGE SOMMARUTSTÄLLNING:

Levande katedral – då och nu.

Kl. 12.30 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

24 JUNI

MIDSOMMARFIRANDE.

Från kl. 12.30 på Visholmen.

Arrangör: Strängnäs Gille.

30 JUNI

DRAMATISERADE STADSVANDRINGAR

STARTAR FÖR SÄSONGEN.

Torsdagar (30 juni t.o.m. 4 augusti).

Start från kl. 18.30 i Ugglans park.

Arrangör: Föreningen Dramatiserade Stadsvandringar i Strängnäs.

1 JULI

PREMIÄR FÖR OPERAN ORFEUS.

Kl. 19.00 i Månssons trädgård.

Föreställningen ges även 2 och 3 juli.

Arrangör: SträngnäsOperan.

2 JULI

GUIDADE Turer i STRÄNGNÄS STARTAR FÖR SÄSONGEN.

Lördagar (2 juli t.o.m. 6 augusti).

Start kl. 14.00 vid hamnkontoret i Västerviken.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

6 JULI

ALLSÅNG:

Karina Fredriksson och Lars Priebe.

Kl. 17.00–18.00 i Ugglans park.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

9 JULI

BILCRUISING.

Kl. 10.00–14.00 med start på Västervikstorget.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

9 JULI

KONSERT:

The Boppin' Cats.

Kl. 19.00 i Ugglans park.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

20 JULI

ALLSÅNG:

Karina Fredriksson och Lars Priebe.

Kl. 17.00–18.00 i Ugglans park.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

Följ oss i
våra sociala
kanaler!

Håll dig
uppdaterad på
www.mittsträngnäs.se

3 AUGUSTI

ALLSÅNG:

Karolina Fredriksson
och Lars Priebe.

Kl. 17.00–18.00 i Ugglans park.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

13 AUGUSTI

FAMILJEDAG MED SPRINGLOPP

FÖR BARN.

Kl. 10.00–14.00 på Gyllenhjelmstorget.

Arrangör: First Class Gym och

Mitt Strängnäs.

20 AUGUSTI

MÄLARDAGEN.

Kl. 11.00–14.00 i Västerviken.

Arrangör: Studieförbundet.

24 AUGUSTI

BO SETTERLIND-DAGEN.

Kl. 17.00 i Bo Setterlinds park.

Arrangör: Strängnäs Gille.

4 SEPTEMBER

KÖRFESTIVAL:

Jojje Wadenius, Lövsångarna och
Roggekören.

Kl. 15.00 och 18.00 i Paulinska salen.

Arrangör: Mitt Strängnäs och

Strängnäs kommun.

17 SEPTEMBER

STORA KVARNDAGEN.

Kl. 11.00–15.00 vid väderkvarnen.

Arrangör: Strängnäs Gille.

17 SEPTEMBER

KONSERT:

Clara Klingenström.

Kl. 19.00 på Thomas Arena Teater.

Arrangör: Kulturscen Strängnäs

kommun.

18 SEPTEMBER

FÖREDRAG AV TEOLOGIE DR.

HANNA KÄLLSTRÖM:

*Domkyrkan som gudstjänstmiljö
under senmedeltiden.*

Kl. 16.00 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Katedralens vänner.

24 SEPTEMBER

NOSTALGIDAG.

Kl. 10.00–14.00 på Gyllenhjelmstorget.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

26 SEPTEMBER

KURSSTART:

Strängnäs historia.

Kl. 18.30 på Studieförbundet
(10 kurstillfällen).

Arrangör: Strängnäs Mariefreds
Guideförening.

8 OKTOBER

HÖSTMARKNAD.

I Strängnäs stadskärna.

Arrangör: IK Viljan.

9 OKTOBER

VERNISSAGE UTSTÄLLNING:

Jona bok – Att brodera ut texten.

Kl. 12.30 i Strängnäs domkyrka.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

26 OKTOBER

TJEJKVÄLL PÅ STAN.

Kl. 17.00–20.00 i Strängnäs
stadskärna.

Arrangör: Strängnäs handlare och
Mitt Strängnäs.

29 OKTOBER

HALLOWEEN I STRÄNGNÄS.

Kl. 11.00–13.00 på Gyllenhjelmstorget.

Arrangör: First Class Gym och
Mitt Strängnäs.

27 NOVEMBER

ADVENTSKONserter.

Kl. 16.00 och 18.00 i Strängnäs
domkyrka.

Arrangör: Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.

10 DECEMBER

JULMARKNAD.

Kl. 10.00–15.00 på Gyllenhjelmstorget.

Arrangör: Mitt Strängnäs.

12 DECEMBER

GRÖTFEST.

Kl. 18.30–21.00 på Grassagården.

Arrangör: Strängnäs Gille.

*Vi följer
Folkhälsomyndighetens
rekommendationer så
evenemang kan komma
att ändras eller
anpassas.*

Shopping OCH UTBUD I STRÄNGNÄS

Strängnäs är en charmig småstad vid Mälaren med en aktiv och levande stadskärna. Här är det nära till allt! Från Gyllenhjelmstorget, med butiker och service, är det bara några steg till de anrika kvarteren kring domkyrkan med kullerstensbelagda gator och låga röda hus. Längs Mälarens strand finns fina promenadstråk, och stadsparken Visholmen erbjuder såväl en badplats som möjlighet till sport och lek. Intill ligger Västerviken, Strängnäs hamnområde, som sommartid myllrar av folkliv och uteserveringar. Välkommen hit!

I STRÄNGNÄS STADSKÄRNA finns allting samlat på ett unikt sätt: såväl historia, kultur och sevärdheter som ett modernt serviceinriktat centrum.

GALLERIA PRÄNTAREN VID GYLLENHJELMSTORGET har ett stort utbud av butiker och service – bland annat kända klädkedjor, apotek, matbutik och en välsorterad bokhandel. Även i övriga stadskärnan finns flera butiker för dagligvaror och service, som till exempel Ica Bengtssons med fisk- och köttdisk, apotek och välbesökta bagerier.

DET FINNS OCKSÅ MINDRE, PERSONLIGA BUTIKER som erbjuder mode, inredning, blomsterdekorationer, lokala delikatesser och mycket mer, alla med väl utvalt sortiment. Missa inte stadens secondhandaffärer. De

är rena guldgruvorna, med ett stort och brett utbud som lockar till många fynd. Handla hållbart med en insats för miljön, samtidigt som du skapar en unik och personlig stil – oavsett om det gäller kläder och skor, böcker och musik eller husgeråd och inredning.

UTBUD AV RESTAURANGER, CAFÉER OCH MATSTÄLLEN av olika kategorier i stadskärnan, främst kring Gyllenhjelmstorget, Ugglans park och i hamnen. Alla är de naturliga mötesplatser, där var och en kan hitta sin egen favorit. Välj bland såväl välkända restauranger, med mat från olika kulturer, som små och personliga caféer. Några ställen erbjuder dessutom pub och musikunderhållning.

STRAX UTANFÖR DEN GAMLA STADSKÄRNAN HAR OCKSÅ AFFÄRSOMRÅDEN MED STÖRRE VARUHUSS VUXIT UPP. Här finns bland annat bygghandel, färgaffär, möbelvaruhus och bilhandel. Varuhusen kompletterar varandra, och personalen bistår gärna med tips och fackkunskap. Med generösa öppettider, stora ytor och gott om gratis parkering, är dessa områden ett utmärkt komplement till dagligvaruhandeln och de mindre, personliga butikerna i Strängnäs stadskärna.

Varmt välkommen till Strängnäs – staden med närhet till allt!

Spara tid och miljö:
Handla lokalt!

UTVALT

Vi drivs av lusten att välja ut det bästa inom inredning för ditt hem. Möbler och varumärken är framtagna för att hålla den höga kvalitetsnivå vi önskar. Välkommen in till din Svenska Hem-butik i Strängnäs. Platsen för inrednings- och kvalitetsmedvetna kunder.

BRUNSTAD
NORDIC WARMTH

Egglein

DUX

string®

JENSEN

Secto
DESIGN

BERNARDSSON

akrady

SHEPHERD

LINE & DESIGN

Shenker

SWEDESE

ARTWOOD

platsen för inrednings-
och kvalitetsmedvetna

Mästarvägen 4, Strängnäs
tel. 0152-249 50
bernhardssons.se

Mån-fre	10-18
Lördag	10-16
Söndag	12-16

**SVENSKA
HEM**
BERNHARDSSONS
STRÄNGNÄS

GALLERIA
PRÄNTAREN

BUTIKER • LIVSMEDEL • APOTEK • CAFÈ

FACKHANDEL
mån-fre 10-18
lör 10-15

MATARKET
alla dagar 08-21

SOCIALA MEDIER
f galleriaprantaren
i galleriaprantaren

HEMSIDA
www.galleriaprantaren.se

GUIDADE VISNINGAR

MITT STRÄNGNÄS ERBJUDER GUIDADE TURER i Strängnäs på lördagar under perioden 2 juli t.o.m. 6 augusti. Kom och lyssna till spännande historier och skrönor från förr, om bland annat domkyrkan, klostret och intressanta personer. Vad sägs om Gustav Vasa, gamla biskopar och Augusta Widebeck? Guideföreningen Strängnäs/Mariefred berättar.

TID: Lördagar kl. 14.00 (visningen är kostnadsfri och tar cirka 1 timme).

PLATS: Start vid hamnkontoret i Västerviken. Övriga tider kan en stadsguide bokas via Strängnäs turistinformation.

TELEFON: 0152-291 00.

E-POST: turism@strangnas.se

STRÄNGNÄS GREETERS

EN GREETER är en stolt Strängnäsbo som gärna visar det du vill se i staden och sina personliga "smultronställen". Boka din greeter gratis via Strängnäs turistinformation.

TELEFON: 0152-291 00.

E-POST: turism@strangnas.se

STADSPARKEN VISHOLMEN

PÅ VISHOLMEN FINNS BADPLATS, tennisbanor, minigolf och utegym. Det finns också en stor lekplats och härliga gräsytor för spel, lekar och picknick samt promenadstråk längs vattnet. Stadsparken Visholmen är en uppskattad plats för hela familjen, alldeles nära stadskärnan och i direkt anslutning till Strängnäs hamn. Boka tennisbana via: www.bokatennis.nu/vasahallen

FOTO ALLA BILDER DENNA SIDA: PERNILLA EKLUND

STRÄNGNÄS GOLFKLUBB

TREVLIG OCH UTMANANDE PARKBANA under vackra Sörmlandsekar.

Idag har klubben 1 300 medlemmar. Här hittar du lätt tider för spel på någon av våra två banor, 18 hål och 9 hål. Övningsområden är väl tilltagna och lättgängliga. Vi välkomnar alla spelare, nya som erfarna.

Mera information hittar du på: www.strangnasgk.se

PADEL I STRÄNGNÄS

Strängnäs erbjuder idag två nybyggda padelanläggningar;

PADEL ARENA, LARSLUNDA I

STRÄNGNÄS med 11 banor fördelat på dubbel, singel och utomhus. För mer info och bokning: www.padelarena.se

FRYSEN PADEL med 14 banor, spa och relax. För mer info och bokning: www.frysenpadel.se

STRÄNGNÄS GÄSTHAMN

BESÖK STRÄNGNÄS GÄSTHAMN.

I gästhamnen kan man hyra båt eller cykel för ett eget äventyr. Hamnkontoret hyr ut allt från cyklar och kajaker till en Buster XXL och en häftig vattenskoter. För båt-gäster ligger hamnen bara ett stenkast från Gyllen-hjelmstorget, som erbjuder ett stort utbud av upplevelser och shopping. Mellan juni och augusti är hamnkontoret med tillhörande "turistinfo" öppet sju dagar i veckan.

För mer information:

www.strangnashamn.se

DRAMATISERADE Stadsvandringar

OM DU VILL UPPLEVA STRÄNGNÄS HISTORIA

på nära håll är de dramatiserade stadsvandringarna ett måste. En stadsvandring är en promenad genom stadens äldsta delar och genom vår historia. Här får du möta Augusta Widebeck, biskop Rogge och självaste Gustav Vasa. Dessutom får du höra de intressanta historierna kring de olika byggnaderna runt domkyrkan, var klostret från 1200-talet låg och hur det kan ha varit då Strängnäs brann 1871.

FÖRENINGEN DRAMATISERADE STADSVANDRINGAR I STRÄNGNÄS ARRANGERAR STADSVANDRINGAR UNDER PERIODEN 30 JUNI T.O.M 4 AUGUSTI.

TID: Torsdagar från kl. 18.30.

PLATS: Start i Ugglans park.

BILJETTER: Biljetter säljs i förväg hos Hallins Optik, Trädgårdsgatan 7, 0152-175 65.

FOTO BÅGE BILDERNA: PERINILLA EKUND

STRÄNGNÄS HÄFTIGASTE BESÖKMÅL

HÄR FÅR DU SE FORDON SOM KAN TA SIG FRAM BÅDE PÅ LAND OCH I DJUPT VATTEN, UPPLEVA BERÄTTELSE, MÄNNISKOÖDEN OCH VÅR TIDS HISTORIA. Museet visar även den tekniska och militärhistoriska utvecklingen från 1900-talets början till idag. För barnen finns kluriga knep längs museets levande utställning, ett populärt lekrum samt actionspelet World of Tanks.

FÖR PRISER OCH ÖPPETTIDER:

www.arsenalen.se

FOTO: GÖRAN BILLESON

FOTO: GUNNAR ÖSTERLUND

FOTO: GUNNAR ÖSTERLUND

HITTA BESÖKSMÅLEN

1. Domkyrkan
2. Roggeborgen
3. Biskopsgården
4. Domkyrkoberget med Månssons trädgård
5. Grassagården
6. Väderkvarnen
7. Röda kvarteren
8. Stadspromenaden
9. Ulvhälls Hällar
10. Arsenalen
11. Resecentrum
12. Gyllenhjelmstorget
13. Strängnäs Gästhamn
14. Stadsparken Visholmen med badplats
15. Kulturhuset Multeum
16. Europaskolan Strängnäs
17. Hotel Bishops Arms
18. Hotell Laurentius
19. Galleria Präntaren
20. Ica Bengtssons
21. Hallins Optik
22. Gula Rosornas Företagsby
23. Bernhardssons Möbler

Shoppingstråk ■
Stadspromenaden ■

22

GULA ROSORNAS FÖRETAGSBY

Företagsby och shoppinggalleria med inredning och bygg.

10

ARSENALEN – MILITÄRFORDONSMUSEUM

Från stadskärnan, åk Eskilstunavägen upp till Västerport. Följ gamla E20 mot Eskilstuna.

23

BERNHARDSSONS MÖBLER

Mästarvägen 4, Strängnäs.

Följ Strängnäs
evenemang och utbud på:
www.mittsträngnäs.se

Mitt
Strängnäs

Vivianne
Illustrationer
Vivi-Anne Norén
vivannes.se

STRÄNGNÄS RESECENTRUM

En promenad från Strängnäs Resecentrum
in till stadskärnan tar cirka 5 minuter.

KUNGSTORNET OCH LÅNGBERGET

Utsikten från Kungstornet är häpnadsväckande.
Tornet ligger på berget ovanför Resecentrum.

Strängnäs besöksmål

B

1 DOMKYRKAN

STRÄNGNÄS DOMKYRKA tronar högt över staden, som ett landmärke och Strängnäs främsta sevärdhet. Det är en treskeppig, gotisk tegelkyrka med anor sedan 1200-talet. Troligen invigdes kyrkan den 29 juni 1291 och helgades då åt apostlarna Petrus och Paulus. Domkyrkan byggdes sedan till under 1300- och 1400-talen, och den karakteristiska tornhuvu uppfördes på 1740-talet. Kyrktornet är 75 meter högt.

FOTO: PERNILLA EKLUND

KYRKAN HAR TVÅ ALTARSKÅP, TILLVERKADE I BRYSSEL I BÖRJAN AV 1480-TALET. De köptes in och donerades till domkyrkan av biskop Rogge. Inne i kyrkan finns Karl IX:s gravmonument, krönt av häst och ryttare med förgylld kopparrustning. Här finns även domkyrkobiblioteket, en unik boksamling med rötter i

medeltiden. En annan sevärdhet är gravmonumentet över Johan III:s dotter, prinsessan Isabella, från 1580. Det pryds av ett skulpterat helfigursporträtt i alabaster och anses vara ett av Sveriges tidigaste barnporträtt.

STRÄNGNÄS DOMKYRKA GÅR EN NY SPÄNNANDE TID TILL MÖTES. Ett projekt pågår med att utveckla domkyrkan som församlingskyrka, stifts kyrka och mötesplats. Här kan du följa projektet: www.svenskakyrkan.se/strangnas/domkyrkoopjekt

DOMKYRKAN ÄR ÖPPEN VARJE DAG, kl. 10.00–16.00. Sommartid, från 15 juni till 31 augusti, är den öppen kl. 10.00–18.00. Guidade turer hålls varje dag kl. 14.00.

2 ROGGEBORGEN

ROGGEBORGEN INTILL STRÄNGNÄS DOMKYRKA byggdes som bostad åt biskopen Kort Rogge (d. 1501). I byggnaden finns i dag Roggebiblioteket (Strängnäs stifts- och läroverksbibliotek), som sedan 1968 är en del av Kungliga biblioteket (KB). I Roggeborgen startade också Sveriges näst äldsta gymnasium, år 1626. Här fortsatte sedan Strängnäs gymnasium och senare läroverk sin verksamhet fram till 1935. Högst upp i huset hittar du Rikssalen, läroverkets aula, som fick sitt nuvarande utseende mot slutet av 1800-talet.

ROGGEbiblioteket OMfattar CIRKA 70 000 VOLYMER. Här finns bland annat sällsynta verk från boktryckarkonstens barndom, medeltida brev, musiktryck, handskrifter, kartor och äldre avhandlingar. Sedan Roggebiblioteket blev en del av KB har samlingarna växt genom ett flertal donationer. Den senaste – och kanske viktigaste – var familjen Wrangels boksamling från herrgårdsbiblioteket på Säby gård, Aspö, som kom till Roggebiblioteket 2006. Denna imponerande och vackra samling rymmer omkring

FOTO: PERNILLA EKLUND

5 000 volymer, daterade från 1400-tal till 2000-tal.

I ROGGEBORGEN FINNS OCKSÅ KUNGLIGA BIBLIOTEKETS BOKBINDERI, som förser böcker och tidskrifter med skyddsomslag. Roggebiblioteket är framför allt ett forskningsbibliotek, men kan i viss utsträckning ta emot grupper för visningar.

KONTAKTA ROGGEbiblioteket

VIA E-POST: info@kb.se eller telefon: 010-709 30 00. Du kan också följa dem på Instagram, @roggebiblioteket, för glimtar av samlingen.

3 BISKOPSGÅRDEN

DAGENS BISKOPSGÅRD är Strängnäs fjärde och byggdes 1648–1650 av dåvarande biskop Johannes Matthiae. Han ville ha en större och mer ständsmässig bostad och lät då bygga denna nya biskopsgård bredvid Paulinska huset som tidigare varit biskopsgård. Den byggdes som ett rakt vitkalkat hus, och först i slutet av 1800-talet fick den sitt nuvarande utseende och sin rosa färg.

FOTO: PERNILLA EKLUND

FOTO: PERNILLA EKLUND

4 DOMKYRKOBERGET

NEDANFÖR STRÄNGNÄS DOMKYRKA FINNS EN VACKER, LUMMIG TRÄDGÅRD, med fruktträd och odlingar. På 1600-talet kallades trädgården Biskopens trädgård, Biskopens lönejord och Kungsträdgården. Här hade nämligen biskopsgården sina odlingar, med bland annat sparris och potatis.

Trädgårdsmästare Månsson skötte trädgården i mitten av 1900-talet och därför kallas den ofta Månssons trädgård. Marken tillhör kyrkan och än i dag skördas äpplen här varje år. Örtagården anlades i början av 1990-talet på initiativ av en privatperson. Platsen är väl värd ett besök. Varför inte ha picknick här, med domkyrkan som fond?

"Här i Strängnäs har det byggts fyra Biskopsgårdar"

FOTO: PERNILLA EKLUND

5 GRASSAGÅRDEN

GRASSAGÅRDEN ÄR EN GAMMAL VÄLBEVARAD BORGARGÅRD. De

äldsta delarna är från tidigt 1600-tal och alla hus står än i dag på sin ursprungsplatser. Gården, som är en typisk stadsgård, är uppdelad i en mangård och en fägård och består av två sammanbyggda boningshus i norr, ett gårdshus med bryggshus och boningsrum i öster och en länga med uthus och portluder i väster, samt en visthusbod i söder. Husen är timrade och taken täckta av enkupigt tegel. Gården har fått sitt namn av familjen Grass som i slutet av 1700-talet drev en krog här.

GRASSAGÅRDEN LIGGER PÅ KVARNGATAN, PRECIS I BACKEN PÅ VÄG UPP MOT VÄDERKVARNEN. Det var därför naturligt att bönderna åt och drack på gården medan de väntade på sin tur att mala säd i kvarnen. Precis före Grassagården lyckades man stoppa den stora stadsbranden 1871. Därmed räddades den vackra gamla gården för eftervärlden. I dag finns här också ett välbesökt café.

VISNINGAR AV GRASSAGÅRDEN
Vardagar (14 juni t.o.m 12 augusti). Kl. 10.00–12.00 och 13.00–16.00.
Lördagar (25 juni t.o.m. 13 augusti). Kl. 12.00–15.00.
Arrangör: Strängnäs kommun och Strängnäs Gille.

6 VÄDERKVARNEN

PÅ EN AV STRÄNGNÄS TRE KULLAR LIGGER VÄDERKVARNEN. Det är den

fjärde kvarnen på Kvarnkullen sedan den första byggdes på 1630-talet. Den nuvarande kvarnen, som är en så kallad holländare byggd år 1855, var i drift fram till 1929.

Maskineriet är nästan helt tillverkat i trä och smide och är så välbevarat att kvarnen skulle gå att mala mjöl i än i dag. Kvarnen är åttkantig och 14,5 meter hög. Den har sex vingar med en svepdiameter på 21,5 meter.

VISNINGAR AV VÄDERKVARNEN
Vardagar (14 juni t.o.m 12 augusti). Kl. 10.00–12.00 och 13.00–16.00.
Lördagar och söndagar (25 juni t.o.m. 14 augusti). Kl. 12.00–15.00.
Arrangör: Strängnäs kommun och Strängnäs Gille.

Visst vore det roligt att få se kvarnen snurra igen?

FOTO: PERNILLA EKLUND

"Förr var det krog för törstiga bönder – nu är det ett mysigt café"

7 RÖDA KVARTEREN

KVARTEREN VÄSTER OM DOMKYRKAN NER MOT VÄSTERVIKEN är, tillsammans med området runt väderkvarnen, de delar av Strängnäs som klarade sig undan den stora stadsbranden 1871. Här finns Strängnäs äldsta gata Lillgatan med sina kullerstenar och raden av "borgmästarstenar" i mitten. Här finns också flera vackra gamla hantverks-gårdar med trädgårdar. De äldsta är byggda på 1600-talet och alla har sin egen historia. Vandra runt i de gamla kvarteren, bland de röda, låga husen, och känn historiens vingslag.

FOTO: PERNILLA EKLUND

se och uppleva. Möt bland annat en sjöjungfru på en sten, slå dig ner vid det stora stenhjärtat och se färdmannen blåsa i sin lur på Lurudden. Här finns konstverk av flera kända konstnärer.

PÅ LÅNGBERGETS HÖGSTA PUNKT STÅR KUNGSTORNET som ger en fantastisk utsikt över hela Strängnäs med omnejd. Kungstornet är cirka 11 meter högt och stod klart våren 2018. Det är byggt ovanpå en gammal vattentank, som byggdes kring

FOTO: PERNILLA EKLUND

FOTO: PERNILLA EKLUND

8 STADSPROMENADEN

LÄNGS HELA STRANDLINJEN VID MÄLAREN OCH UPP PÅ LÅNGBERGET FINNS EN VACKER PROMENADVÄG. Njut av vackra vyer över skog och vatten, och slå dig ner på en bänk eller brygga för paus.

Utmed Strandvägen med start vid Multeum finns vackra konstverk att

"Från toppen av Kungstornet ser du vida omkring i alla väderstreck"

förra sekelskiftet och försörjde hela Strängnäs med vatten fram till 1956. På en stenhäll på väg upp mot tornet kan man se Kung Gustaf V:s namnteckning från 1910 då han besökte Strängnäs.

9 ULVHÄLLS HÄLLAR

PÅ EN NATURSKÖN PLATS INVID ULVHÄLLS HERRGÅRD finns konstparken Ulvhälls Hällar med verk av flera av Sveriges ledande konstnärer, som skapat konstverk med utgångspunkt från platsen. Det kan vara en tillfällig installation, en skulptur eller ett tillägg till platsen som får oss att uppleva den på ett nytt sätt. Konstparken är öppen från 30 april till 30 september, dygnet runt. Fri entré. Se mer på www.ulvhallshallar.se

FOTO: PERNILLA EKLUND

500-årsresan – från dåtid till nutid

DEN 6 JUNI 2023 ÄR EN DAG ATT UPPMÄRKSAMMA FÖR STRÄNGNÄS OCH FÖR HELA SVERIGE. Det är då precis 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung just i Strängnäs. Valet av Gustav Vasa till kung kom att få stor betydelse för Sverige som en enad nation. Hans makttillträde innebar slutet för Kalmarunionen och Vasaätten blev den första monarkiska dynastin som regerade ett enat svenskt kungadöme som ett arvrike. Hans roll i införandet av en svensk arvmonarki ses i dag av många som en del i grundandet av den moderna nationalstaten Sverige.

DEN 6 JUNI BLEV NATIONALDAG ÅR 1983, efter att i nästan 100 år ha firats som svenska flaggans dag. Nationaldagen firas till minne av att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs den 6 juni 1523, men också för att 1809 års regeringsform stadfästes det datumet. Gustav Vasa blev vald till kung vid

Strängnäs domkyrka. Man vet inte helt säkert var det skedde eller riktigt hur det gick till men man vet att det var den 6 juni 1523 i Strängnäs!

DEN 6 JUNI ÅR 1809 SKREV KARL XIII UNDER DEN NYA REGERINGSFORMEN PÅ GRIPSHOLMS SLOTT. Reformen innebar att det gustavianska enväldet ersattes med en grundlag enligt maktodelningsprincipen. Det betydde att landet skulle styras av en lagstiftande makt,

en verkställande makt och en dömande makt. Enligt den principen styrs Sverige än i dag.

STRÄNGNÄS FÖRBEREDER SIG NU FÖR DEN STORA 500-ÅRSRESAN GENOM DÅTID, NUTID OCH FRAMTID och kommer under hela året att på olika sätt att uppmärksamma att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs för 500 år sedan. Stadens föreningar satsar på extra aktiviteter och evenemang och det kommer att erbjudas allt från konserter, föreläsningar, utställningar och idrottsevenemang under året.

FOTO: STRÄNGNÄS KOMMUN

Renoveringen av regalierna är klar
och de är åter på sin rätta plats sedan
sommaren 2020.

Upplev Strängnäs domkyrka

STRÄNGNÄS DOMKYRKOFÖRSAMLING MED ASPÖ bär på en rik historia och har samtidigt blicken riktad mot framtiden. Strängnäs stift bildades cirka 1100 av S:t Eskil, en missionär som också gett sitt namn till Eskilstuna. Han led martyrdöden i Strängnäs och det ledde till att biskopssätet flyttade hit. Strängnäs blev därmed andlig stiftsstad med katedralen och domkyrkoberget i centrum. Detta ledde även till att Sveriges administrativa centrum uppstod just här.

TILL STRÄNGNÄS DOMKYRKA HAR MÄNNISKOR KOMMIT I ALLA TIDER för livets högtider, som dop, konfirmation, vigsel och begravning. Men också för en stund i stillhet, med eftertanke och bön, eller bara för att tända ett ljus. Hit är alla välkomna – alltid. Domkyrkan var och är ju inte bara stiftets katedral, utan också en församlingskyrka och en kyrka mitt i staden. Det är här, på domkyrkoberget, man samlas – sedan mer än 700 år.

Strängnäs Golfklubb

18-hålsbanan är en av de bästa banorna i Sörmland och bjuder in till en rofull miljö med stora gamla ekar från Gustav Vasas tid. Banan är en skogs- och parkbana i god kondition som uppskattas av såväl den erfarne golfaren som av nybörjaren. 9-hålsbanan är öppen året runt med ordinarie tee och greener oavsett väder. Fin layout och något mer kuperad än 18-hålsbanan.

I vår restaurang kan du koppla av och njuta av mat, fika, ett glas vin eller bara en glass på vår soldränkta veranda. Är ni ett större sällskap och vill sitta mer avskilt finns möjlighet att låna konferensrummet.

Vi har allt för en lyckad dag!
Välkomna!

0152-147 31

www.strangnasgk.se

FÖRENINGEN VASASPELET BJUDER IN TILL EN
KONSERTANTVERSION AV

Fru Marianne och Gustav Wasa

TEXT: CHARLOTTA HULDT, **MUSIK:** ERIC SKARBY

MEDVERKANDE: CHARLOTTA HULDT, INGER NILSSON, ERIC SKARBY, M.F.L.

Ett musikdramatiskt verk som berättar om vad som hände i Strängnäs när Gustav Wasa blev vald till Kung och Fru Marianne ordnade med familjeklenoderna. En berättelse om farliga förbindelser, modern stormaktspolitik i ett spännande, bitvis sant, roligt, folkbildande folklustspel!

DEN 6 JUNI BJUDER FÖRENINGEN

VASASPELET PÅ EN FÖRHANDSTITT på musikteatern "Fru Marianne och Gustav Wasa" med bl.a. Inger Nilsson och Charlotta Huldt på scenen. Detta blir ett fint musikaliskt och underhållande smakprov på vad som komma skall till 500-årsresan 2023. Då kommer det att

bli premiär den 6 juni på denna nya musikteaterföreställning med en större ensemble på en större scen vid den stora vackra Strängnäs domkyrka.

TA MED EN FÄLLSTOL ELLER FILT ATT SITTA PÅ och börja eller avsluta gärna med en liten picknick i den vackra Månssons trädgård. Nu laddar vi upp inför 2023!

FOTO: VASASPELET

Operan Orfeus och Eurydike

Berättelsen om Orfeus är en flertusenårig myt, som fängslar människor än idag!

DEN FÖRSTA JULI BLIR DET PREMIÄR PÅ OPERAN ORFEUS OCH EURYDIKE AV GLUCK i Månssons trädgård nedanför Strängnäs domkyrka. Det är föreningen SträngnäsOperan som arrangerar och Charlotta Huldt som regisserar och producerar denna vackra opera. Enligt den grekiska mytologin, som är temat för operan, var Orfeus son till guden Apollon, solens och sångens gud, och musan Kalliope. Han spelar lyra och sjunger så vackert, att de vilddjuren blir tama och floder stannar upp för att lyssna.

PÅ ORFEUS OCH EURYDIKES BRÖLLOPSDAG LÅTER ARISTAIOS – EN SVARTSJUK MAN, EN GIFTIG ORM BITA EURYDIKES FOT och hon dör och hamnar i Hades dödsrike. Orfeus sörjer och sjunger så vackert, att han bevekar gudar och nymfer. Guden Amor hjälper Orfeus

att hämta Eurydike från dödsriket tillbaka till de levande. Villkoret är att han inte får vända sig om och se på henne förrän de är uppe bland de levande igen. Eurydike blir förtvivlad när Orfeus varken tittar eller talar till henne och vill tillbaka till dödens rike. När de nästan är framme i de levandes rike, så klarar han inte av att stå emot Eurydikens sorg och vänder sig om. Hon segnar livlös till marken...

OPERAN OMARBETAS AV CHARLOTTA HULDT FÖR DENNA SPECIFIKA PLATS, scenografin kommer att bygga på den historiskt präglade omgivningen i domkyrkans trädgård och tanken om kretslopp, tid, natur kommer att vara ledord i föreställningen. Orkestern kommer genom ackordeoinstrumenten att förstärka känslan av universal folkmusikton.

Välkomna till en helt unik Operaföreställning!

OPERAENSEMBLE

SOLISTER: Charlotta Huldt, Helena Fritzon och Madeleine Odelkrantz.

KAPELLMÄSTARE: Erik Skarby.

ACKORDEON: Irina Serotyuk och Bengt Andersson.

OPERABALETTEN med unga dansare från Ekelbergs balettskola leds av André Ekelberg.

OPERAKÖREN med sångare från Strängnäs leds av Magnus Ädel.

REGI, SCENBILD, KOSTYM OCH MASK: Charlotta Huldt.

AFFISCHBILD: Johanna Valero.

FOTO: PERNILLA EKLUND

Strängnäs Bilcruising

9 JULI

FÖR SJÄTTE ÅRET I RAD ARRANGERAS STRÄNGNÄS BILCRUISING LÖRDAG 9 JULI.

Fordonsentusiaster bjuds in att delta i en bilcruising i Strängnäs vackra omgivningar och stadens gator och torg fylls med entusiastfordon att beundra. Strängnäs bilcruising har under åren utvecklats till en folkfest.

SAMLING SKER PÅ VÄSTERVIKSTORGET DÄR ALLA FORDON PARKERAS FÖRE START OCH KAN BEUNDRAS. Alla deltagare kör sedan en cruisingslinga i stadens omgivningar. När fordonen

sedan återvänder till stadskärnan finns fina möjligheter att äta en god lunch på någon uteservering och där efter besöka butiker och sevärdheter. På kvällen bjuds det på konsert med The Boppin' Cats i Ugglans park.

INGEN ANMÄLNINGSavgift FÖR ATT DELTA I CRUISINGEN! Men, vi vill ha en anmälan i förväg med namn, hemort, reg.nummer samt bilmärke och modell/årsmodell. Anmälan görs per e-post till: info@mittstrangnas.se

Vill du delta?
Anmäl dig och ditt
fordon här!

FOTO DENNA SIDA: PERILLA EKLUND

MER ATT
UPPTÄCKA
SAMMA DAG

Strängnäs har ett rikt kulturellt utbud att ta del av samma dag!

HISTORISK STADSGUIDNING

Start i Västerviken
(utanför hamnkontoret)
kl. 14.00.
Guidningen tar ca en timme
och är kostnadsfri.

GUIDNING I DOMKYRKAN

Kl. 14.00.

VISNING AV GRASSAGÅRDEN

Kl. 12.00–15.00.
Fri entré.

VISNING AV KVARNEN

Kl. 12.00–15.00.
Fri entré.

Åkers styckebruk

Åkers styckebruk är en av landets äldsta bruksorter och här finner man en genuin bruksmiljö med bland annat hytta från 1795, herrgård med park och flera olika välbevarade byggnader.

Runt Åkers styckebruk finns Åkers Bergslag med en storslagen och sjörök vildmarksnatur för ädelfiske, kanotning, bad och vandring på exempelvis Sörmlandsleden. Här finns även stenålders-lämningar som är 7 000 år gamla.

För mer info:
www.akershembygd.se

Stallarholmen

Vintagekulturens Mekka. Här hittar du Gula Industrihuset – en gammal fabrik som idag inrymmer ett prisbelönt vedugnsbageri med café, butiker med tydligt fokus på återbruk, lokal och ekologisk produktion.

Ett annat besöksmål är Åsa gravfält som ligger på Selaön är ett av Södermanlands största bevarade gravfält från den yngre järnåldern.

Mälsåkers slott är det gamla barockslottet som under sommartid lever upp med visningar, konserter och utställningar.

För mer info:
www.stallarholmen.se

GULA Inspiration för Hus & Hem GALLERIAN

GULA GALLERIAN & GULA ROSORNAS FÖRETAGSBY
50 företag under samma tak

Välkommen in i våra butiker!

Flügger färg

TELEFON:
0152-50 43 00

MH KAKEL & MOSAIK

TELEFON:
0729-734 772

euronics

TELEFON:
0152-126 10

Electrolux Home

TELEFON:
0152-75 07 00

GULA GALLERIAN – Eskilstunavägen 34, Strängnäs.
Hitta hit: Från Strängnäs centrum, kör mot Eskilstuna på Eskilstunavägen. Mitt emot fotbollsplan, sväng höger.

ÖPPET
Må-fre 10-18
Lör 10-14

Marknader I STRÄNGNÄS

VÅR-
MARKNAD
21 MAJ

HÖST-
MARKNAD
8 OKT

JUL-
MARKNAD
10 DEC

REDAN PÅ VIKINGATIDEN VAR STRÄNGNÄS EN MARKNADS- OCH MÖTESPLATS.

Platsen har ett strategiskt läge mitt i Mälaren, med bra vattenförbindelser åt öster och väster för sjöfart, samt möjlighet att ta sig över Mälaren landvägen via ett band av öar från söder till norr. Det blev alltså naturligt att mötas just här och på de tre öarna, senare kullarna efter landhöjningen, hölls blotsfester flera gånger om året. I samband med dem även marknader och byteshandel. När kristendomen kommit till Sverige fortsatte Strängnäs att vara ett religiöst centrum och här byggdes både kloster och domkyrka. Strängnäs förblev därmed också en viktig handelsplats och här har hållits marknader i fler hundra år. Än idag har Strängnäs ett rikt utbud av handel och service och även som plats för marknader har staden stor betydelse än idag.

DEN ANDRA LÖRDAGEN I OKTOBER

ÄR DET DAGS – VARJE ÅR! Då är det Strängnäs marknad, ett riktigt stort evenemang som lockar 30 000 besökare från både när och fjärran. Över 300 marknadsknallar kommer till staden och bygger sina marknadsstånd i stadens centrala delar. Dagen betraktas också som den stora hemvändardagen, då Strängnäsbor i "försakingringen" kommer hem för att träffas och uppleva den stora folkfesten.

IDROTTSKLUBBEN VILJAN driver evenemanget sedan 1957. Det är Strängnäs största fotbollsförening som genom åren utvecklat marknaden till att bli en av de mest attraktiva marknaderna i Sverige.

MITT STRÄNGNÄS ANORDNAR OCKSÅ VARJE ÅR VÅRMARKNAD OCH JUL-MARKNAD PÅ GYLLENHJELMSTORGET. Vårmarknaden sammanfaller ofta med Strängnäs kulturdag och dagen

bjuder liv, rörelse och aktiviteter i hela staden. Torget fylls av marknadsknallar och stadens uteserveringar har öppnat för säsongen.

JULMARKNAD I STRÄNGNÄS är som ett julkort – fast i verkligheten. Torget fylls åter av marknadsknallar som säljer, korvar, ostar, nybakat bröd, bakverk, godis, kransar, julgranar och julpynt. De mest spännande och unika julklapparna hittar man hos de gymnasieelever som driver UF-företag och som alltid finns med på julmarknaden. Från torget går man rakt upp mot domkyrkan där det också är julmarknad med hantverk, hembakat bröd, äppelmust, godis och Rättvisemärkt, allt till förmån för medmänniskor i världen och här hemma.

Välkommen på marknad i Strängnäs!

**Välkommen till oss på
ICA Supermarket Bengtssons
i Strängnäs.**

I butiken fyller vi varje dag på med nya färskvaror, frukt och grönt, mejeriprodukter och annat gott som förgyller din matvardag. Vi är väldigt stolta över vår fräscha charkavdelning där du hittar såväl ostar, salami och skinkor som färsk fisk, skaldjur och nystyckat kött för picknick, mys eller fest.

Vi ses i butiken!

Peter Hallgren med personal.

Trädgårdsgatan 12, Strängnäs, Tel 0152-143 40
www.icabengtsson.se

**Öppet alla dagar
8-21**

*Paga även på att besöka
vår närmaste granne*

Mariefred

Kulturskatten vid Mälarens strand som erbjuder historia, äventyr, unik shopping och matglädje.

Evenemang i Mariefred 2022

14 APR	Påskkärringar på stan	21 AUG	SM i Gatumusik
30 APR	Valborgsfirande	27 AUG	Mariefreds Kungliga Triathlon
4 JUN	Ångans Dag	27 AUG	Feelgood Festivalen
24 JUN	Midsommarafton	31 OKT	Halloween, Höstlovsvecka
2 JUL	Semesterloppet	27 NOV	Julmarknad
22-23 JUN	NM i Foodtruck		

Kvarnen

från då till nu – industrihistoria

ATT ODLA SÄD OCH PRODUCERA MJÖL ÄR IDAG EN AV DE VIKTIGASTE DELARNA I MÄNNISKANS LIVSMEDELSPRODUKTION. Bröd bakas över hela världen och ingår i de flesta matkulturer. Att producera sitt dagliga bröd är också en av de allra äldsta och viktigaste delarna i mänsklighetens kamp för överlevnad genom alla tider.

De första kvarnar som användes för att mala säd var små handkvarnar. De användes i hushållen och man kunde mala mindre mängder mjöl för det dagliga baket.

I VISSA DELAR AV LANDET DÄR DET FANNS TILLGÅNG PÅ VATTENKRAFT BÖRJADE MAN BYGGA SÅ KALLADE SKVALTKVARNAR. Dessa hade lite större kapacitet men man kunde oftast bara mala på våren då det var mycket vatten i bäckar och forsar. Man fick då lära sig

att baka bröd som kunde torkas och bevaras en längre tid.

I södra Sverige och på Öland och Gotland började man så småningom bygga kvarnar som drevs av vindkraft, väderkvarnar. Dessa kunde i princip mala året om bara det blåste tillräckligt. De placerades ofta högt på en kulle eller på annan vindutsatt plats.

UNDER 1600-TALET OCH STORMAKTSTIDEN BEHÖVDE STATEN FÅ IN MER PENGAR I FORM AV SKATTER för att finansiera alla de krig som Sverige drev eller var inblandade i. På 1620-talet infördes därför bland annat en kvarnskatt i Sverige. All säd som producerades skulle malas i kvarnar där man kunde ta ut kvarnskatten eller kvarntullen de s.k. tullkvarnarna, alla andra kvarnar förbjöds.

ÅR 1630 BYGGDES STRÄNGNÄS FÖRSTA VÄDERKVARN OCH DEN PLACERADES PÅ KVARNKULLEN som är en av de uddar som sticker ut i Mälaren längs norra strandvägen. Den första kvarnen var en så kallad stockamölla som bestod av en stock eller stubbe i marken som gick rakt genom kvarnhuset där kvarnstenarna var placerade. Man drev kvarnen genom att vrida runt hela huset och ställa in vingarna efter hur det blåste.

Man vet inte exakt när den första kvarnen togs i bruk men 1641 finns Olof Kvarbyggare noterad som ägare till kvarnen. Kvarnar slets hårt och på 1660-talet byggdes en ny kvarn på samma plats av mjölnare Olof Nilsson från Stockholm. Redan i slutet av 1680-talet fick Strängnäs sin tredje kvarn på samma plats och denna gång var det borgmästare Johan Berelius som stod bakom bygget.

ÅR 1855 BYGGDES DEN KVARN SOM STÅR PÅ KVARNKULLEN I STRÄNGNÄS IDAG och som är en viktig ikon i Strängnässiluetten. Det är alltså den 4:e eller 5:e kvarnen på samma plats och den är en så kallad holländare som var mycket modern och tekniskt intressant då den byggdes. Kvarnen är 8-kantig, 14,5 meter hög och med 6 vingar och en svepdiameter på 21,5 m. Man spände upp segel på vingarna och sedan vred man endast toppen/takhuvet för att ställa in vingarna rätt mot vinden. Kvarnen har fyra våningar med en hjärtstock/drivaxel i mitten som löper genom hela byggnaden och alla våningarna. Via kuggväxlar driver den 4 par kvarnstenar. Det är en avancerad kvarn med hisssystem, rensning och dubbelmalning för extra fint siktmjöl. Maskineriet är i princip in-

FOTO BÄGGE BILDERNA: PERNILLA EKLUND

Placeringen av kvarnen högst uppe på kvarnkullen var ett strategiskt val för att få så mycket vind som möjligt i kvarnvingarna.

Kvarnvingarna ställdes in utifrån vilket håll det blåste genom att vrida på toppen. Detta var en mycket modern lösning för sin tid.

takt, och kvarnen är därmed nära nog funktionsduglig än idag. Strängnäs väderkvarn är den största bevarade sexvingade kvarnen i Sverige.

DEN 1 APRIL 1918 SÅLDES VÄDERKVAR- NEN TILL STRÄNGNÄS KOMMUN AV

MJÖLNARÄNKAN MATHILDA KARLSSON och hennes barn. Kommunen betalade 40 000 kronor för kvarnen och tillhörande boningshus och ladugård. Sonen Erland Karlsson arrenderade därefter kvarnen från kommunen och drev den i några decennier till.

Väderkvarnen ersattes till sist på tidiga 1930-talet med en ny elektrisk valskvarn på Strandvägen. Senare flyttades den till Löt, och här drivs än idag en av Sveriges största kvarnar.

MJÖLNARENS ARBETE VAR HÅRT, TUNGT OCH FARLIGT. Drängarna fick klättra på vingarna för att spänna upp seglen och alla säckar med säd fick bäras på ryggen upp för trapporna högst upp i kvarnen. Det var också en mycket farlig arbetsplats. Om man skulle fastna eller komma åt något av de stora kugghjulen så kunde lätt fingrar, händer eller armar komma i klämma och förloras. En väderkvarn som drivs i hård vind är mycket svår att få stopp på.

MJÖLNAREN BETALADES OFTAST I NATURA. I slutet av 1800-talet kunde en mjölnare ta 2 - 3 kappar i betalning per tunna siktat finmalet mjöl och av den grovmalda fodersäden tog han 1 - 2 kapper per tunna. 1 tunna är 32 kappar, 1 kappe motsvarar 4,6 liter och en tunna 147 liter. Restprodukten vid malningen var kli, som användes till hönsfoder.

**EN SÅ STOR KVARN SOM VÄDERKVAR-
NEN I STRÄNGNÄS KRÄVER MYCKET
UNDERHÅLL** och arbete samt ganska kraftig vind för att kunna köras. Det behövde blåsa minst 6-7 m/s för att kvarnen skulle startas. När det blåste

så mycket kom bönderna körande från landsbygden vida omkring för att mala sin säd i Strängnäs. Det blev då en kö av vagnar i backen på väg upp mot kvarnen. Bönderna blev både hungriga och törstiga där de satt och väntade på sin tur att få mala. Mat och dryck köptes i gårdarna längs vägen och betalningen skedde oftast i natura. På så sätt uppstod många av

de krogar som låg i backen upp mot kvarnen. Grassagården var en av dem.

STRÄNGNÄSKVARNEN KUNDE I FULL DRIFT – VID OPTIMALT VÄDER OCH VIND – PRODUCERA UNGEFÄR 900 KILO MJÖL PÅ EN DAG. Det motsvarar ungefär en pall med mjölpaket som vi ser i affärer idag. Som jämförelse kan sägas att dagens kvarn i Löt producerar ca 32 ton i timmen, 24 timmar om dygnet.

Valskvarnen i Löt/Strängnäs var privatägd fram till 2014 då den köptes av Lantmännen. Lantmännen är Nordens största koncern inom lantbruk. Kvarnen i Strängnäs är en av Sveriges två största kvarnar som ägs av Lantmännen. Den andra ligger i Malmö.

VID KVARNEN I STRÄNGNÄS ARBETAR 29 PERSONER. Här mals mjöl för många kända varumärken som t.ex. Kungsörmen.

Valskvarnen i Löt – En modern anläggning som sysselsätter 29 personer idag.

I den gamla kvarnen maldes det med riktiga kvarnstenar.

KVARNPROJEKTET

Strängnäs Gille startar under 2022 ett projekt för att återställa kvarnen till brukbart skick. Det är främst nya vingar som behövs, för att återigen kunna mala mjöl med vindens kraft. Gillet kommer under 2022 att arbeta med finansiering och byggnadsantikvarisk undersökning och planering för att förhoppningsvis kunna få se kvarnen

snurra i vinden under 2023, men mycket arbete återstår och alla som är intresserade av att vara med på ett eller annat sätt, är mycket välkomna att kontakta Strängnäs Gille på info@strangnassgille.se. Mer information om projektet kommer att löpande läggas ut på www.strangnassgille.se

FOTO: SÖRMLANDS MUSEUM

Så här fungerade det!

De sex vingarna var klädda med segelduk. De har en svepdiameter på 21.5 meter, vilket ger en omkrets av 67.5 meter vid vingspetsarna.

Säckvindan, som drivs av hjärtstocken.

Säckarna hissas direkt upp till den översta våningen. Malningsarbetet börjar högst upp.

Kvarnstenarnas malytor är försedda med bågformade räfflor för transport av mjölet och för kylning. Stenarna måste regelbundet huggas om, ett tidsödande arbete med mejsel och hammare.

Genom att ställa om spjället förs det orensade mjölet vidare ner till bottenvåningens siktare.

Hjärtstockshjulet med kuggar av vitbok driver de små kugg-hjulen "drillarna" som genom "långjärnen" överför kraften till kvarnstenarna.

Drillarna kopplas i och ur med en lyftanordning.

Vinkeldrev och bromshjul.

Vinda för manövrering av bromsbandet.

Säden hålls genom kvarntratten ner i kuphåsten som med skopa och rist ger jämn tillförsel till kvarnstenarna.

Spel med vilket hela hättan kan vridas.

Hjärtstocken, den vertikala centrumaxeln av trä.

Strängnäs kvarnen har fyra kvarnkar med vardera två kvarnstenar. Den övre löparen roterar mot den undre liggaren. Mjölets grovlek bestäms av avståndet mellan kvarnstenarna.

Mjölet förs till nästa våning genom trärännor "mjölkistor" och fylls på i säckar.

På bottenplanet finns även mjölnarens mjölbod där man kunde köpa t.ex. mjöl, kli och gröpe.

TECKNINGEN:
SUNE CAIRÉN, 1987.

På nedre botten finns ett antal siktare som med vinkeldrev och remskivor drivs av hjärtstocken.

Vi finns där Sverige växer.

KILEN
KRYSSSET **X**

BYGGER

ÄGER

FÖRVALTAR

0152-244 00

info@kilenkrysset.se

kilenkrysset.se